

5. Кремінь Т. Золоті лампади українського степу / Т. Кремінь // Андрій Данилович Антонюк Дмитро Дмитрович Кремінь Лампада над Синюхою альбом-антологія. – Миколаїв : «Атол», 2007. – С. 3-7.
6. Люшняк І. З чого починається талант / І. Люшняк // ТВ Всесвіт. – 2005. – 28 листопада.
7. Маричевський М. При світлі української свічі / М. Маричевський // Андрій Антонюк. Свіча Роду. Альбом. / [за редакцією М. Маричевського]. – К. : «Видавничий центр Софія-А», 2004. – (Серія «Наш час – наш простір»). – Кн. 5. – С. 3-4.
8. Підгора В. Його український міфологізм / В. Підгора // Андрій Антонюк. Свіча Роду. Альбом. / [за редакцією М. Маричевського]. – К. : «Видавничий центр Софія-А», 2004. – (Серія «Наш час – наш простір»). – Кн. 5. – С. 4-7.
9. Різників О. Андрій Антонюк – небожитель / О. Різників // Одеська хвиля-7. Документи, твори, спогади вязнів сумління / Упорядники П. Отченашенко, В. Барсуківський, О. Різників. – Одеса: Друкарський Дім, Фаворит, 2013. – С. 317-322. (324 с.).
10. Скрипка А. Спогад про друга / А. Скрипка // Вісник Первомайська. – 2011. – 23 листопада.
11. Степанов М. Душа не знає часу / М. Степанов // Андрій Антонюк. Свіча Роду. Альбом. [за редакцією М. Маричевського]. – К. : «Видавничий центр Софія-А», 2004. – (Серія «Наш час – наш простір»). – Кн. 5. – С. 92-93.

Клименко Людмила Олександрівна,
завідувач кафедри теорії й методики
природничо-математичної освіти та
інформаційних технологій МОППО,
к. пед. н., доцент, заслужений
працівник освіти України

ПРИРОДОДОСЛІДНИКИ, ЯКІ ПРОСЛАВИЛИ МИКОЛАЇВЩИНУ

Завданням Нової української школи визначено виховати в дитині особистість, ініціатора, патріота. Вважаємо, що одним із ефективних методів його виконання є вивчення історії наукових винаходів, дослідження життя та діяльності відомих світоців науки й техніки. Григорій Сковорода говорив, що знамениті земляки є нашими духовними орієнтирами, учителями, нашою духовною опорою і гордістю перед усім світом.

У ході підвищення кваліфікації учителів природничих дисциплін загальноосвітніх навчальних закладів при кафедрі теорії й методики природничо-математичної освіти та інформаційних технологій Миколаївського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти слухачам пропонується зміст і методика вивчення внеску до світової науки українських учених і винахідників – наших земляків. Наведемо приклади про деяких із них.

Василенко Петро Мефодійович (1900–1999), конструктор землеробської техніки, народився 17 жовтня в селі Мигія Первомайського району Миколаївської області, академік НАН України. Наукова діяльність П. М. Василенка здобула найвищого визнання й далеко за межами нашої держави. Так, наприкінці ХХ століття Американський Біографічний Інститут (АВІ) підготував книгу «700 біографій найвидатніших людей ХХ століття», чий персональні наукові розробки, гуманітарні ідеї або політична діяльність значно вплинули на розвиток світової цивілізації.

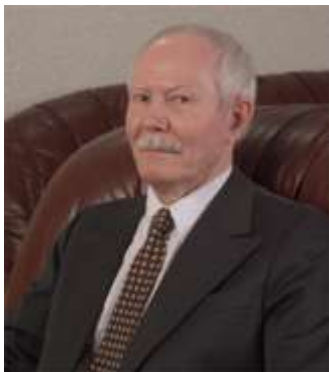
У цій книзі ім'я академіка П. М. Василенка стоїть поряд з іменами багатьох видатних учених.

Під час конструювання першого місяцеходу розробники США користувалися працею П. М. Василенка «Теорія кочення колеса зі слідом». Як одного з небагатьох «alive legends» (живих легенд) у 1998 р. США нагородили науковця Золотою медаллю «Людина другого тисячоліття».

Петро Мефодійович не дожив до свого сторіччя (помер 21 квітня 1999 року). У 2004 році, враховуючи загальнодержавне та міжнародне визнання результатів діяльності Харківського державного технічного університету сільського господарства, його вагомий внесок у розвиток національної освіти і науки, наказом Президента України та розпорядженням уряду університету надано статус національного і присвоєно ім'я академіка Петра Мефодійовича Василенка.

Колосов Сергій Дмитрович, (1904–1975), творець першої в світі корабельної газотурбінної установки та ініціатор створення в Україні нової галузі промисловості – корабельного і судногазотурбобудування. Із 1954 року – жив і працював в місті Миколаєві – перший директор, головний конструктор КБ для проектування корабельних газотурбінних установок (ГТУ) для кораблів та їх серійного випуску на заводі «Зоря» (нині – «Зоря-Машпроект»). Коли першу ГТУ зробив, не отримав підтримки від Міністра суднобудівної промисловості – І. І. Носенка (казав: «Упровадження на флоті газових турбін – авантюра»). Визнання отримав після продажу першої турбіни за кордон.

Чебаненко Іван Ілліч (31.03.1925-27. 06. 2012 рр.), академік НАНУ, народився в с. Матвіївка Миколаївської області, закінчив Матвіївську середню школу № 24. Вищу освіту отримав у Одеському університеті імені І. І. Мечникова.

Іван Ілліч розробляв теоретичні основи процесу утворення планетарних розломів літосфери Землі, шукав генетичні та структурні зв'язки з ними родовищ корисних копалин (нафтових і газових), досліджував геологію Донецького кам'яновугільного басейну. Після отримання підтвердження його передбачень щодо розломів на космічних знімках, у наукових колах визнано, що це новий напрямок в геології.

Під час Другої світової війни брав участь у форсуванні річки Дністер у районі Тирасполя. У 1958 р. виконував державне завдання – пошук уранових родовищ у Чехії. Багато разів – член редколегії «Геологічного журналу» і наукового часопису «Тектоніка і стратиграфія».

Сапегін Андрій Опанасович (1883–1946 рр.), видатний біолог, народився в м. Вознесенську, закінчив Миколаївську гімназію в 1902 р. У цей же рік вступив до Петербурзького лісничого інституту, де й розпочав наукову діяльність. У 1920 році організував Одеський сільськогосподарський інститут, професором якого залишається до 1928 р., а в 1919-1921 – ректор, Віце-президент АН УРСР, директор Інституту ботаніки ім. М. Г. Холодного в Києві. Ним ще у студентські роки було відкрито і описано невідомий раніше вид роголисника, до латинської назви якого увійшло ім'я Сапегіна. Учений створив ряд високопродуктивних сортів: озимої пшениці (Кооператорка-0194, Земка 0158, Степнячка), ярової (Одеська-3, Одеська-4), ячменю (№ 32) та інших культур. Заслужений діяч науки УРСР. Помер у Києві 8 квітня 1946 р.

Фото 2. Вулиця в м. Вознесенську, яка названа іменем А. О. Сапегіна

Чурюмов Клим Іванович, народився 19 лютого 1937 року в м. Миколаєві, помер 14 жовтня 2016 року в м. Харкові. Першовідкривач комет Чурюмова-Герасименко (1969) та Чурюмова-Солодовникова (1986); доктор фізико-математичних наук, професор, член-кореспондент Національної академії наук України, дійсний член Нью-Йоркської академії наук, член Міжнародного астрономічного союзу, президент Українського товариства аматорів астрономії, а також педагог – заслужений працівник освіти України. Кліма Івановича поважали, визнавали його наукову діяльність науковці світу. Так, американська дослідниця комет Елеонора Гелін назвала відкриту нею комету «Чуранта» на ім'я його матері – Антоніни Михайлівни. Український кометчик Черних Микола Степанович назвав відкритий свій астероїд на честь брата і батька Чурюмова, ім'я яких – Івани – «Чурівання». Одна з малих планет за № 2627 носить ім'я К. І. Чурюмова.

Не дивлячись на те, що до 2014 року вже існувало чимало інформації про відкриття комети Чурюмова-Герасименко, яку американці назвали кометою третього тисячоліття, цікаво було дізнатися про неї від самого відкривача учителям-природникам, учасникам третього засідання виїзної педагогічної студії «Наука і ми», яка відбулася в м. Києві (Фото 5).

Фото 5. Зустріч учителів-природників шкіл Миколаївщини із Чурюмовим К. І., директором Київського планетарію під час третього виїзного засідання обласної педагогічної студії «Наука і ми». Жовтень, 2014 року. Напередодні грандіозної всесвітньої події – посадки на ядро комети «Чурюмова–Герасименко» наукового контейнера «Філі».

Вивчення історії наук, в тому числі і фундаментальних, інтелектуалізує освітнє середовище, а тим більше його українознавчий аспект; сприяє унаслідуванню учнями кращих якостей відомих науковців і винахідників, а також усвідомленню своєї повноцінності серед інших народів світу, а відтак – здатність до великих наукових досягнень.

Козлова Людмила Василівна,
учитель історії та правознавства
Миколаївської гімназії № 41
Миколаївської міської ради

ФЕОДОСІЙ КАМІНСЬКИЙ: ЖИТТЯ В ІМ'Я ІСТОРІЇ

Феодосій Тимофійович Камінський – краєзнавець, археолог, громадський діяч, стояв біля витоків створення Миколаївського краєзнавчого музею та працював на першому етапі його існування, займає в миколаївській історії особливе місце.

Феодосій Камінський народився у 1888 році в селі Богоявленське, що було розташовано поблизу Миколаєва Херсонської губернії. Камінський походив з багатодітної сім'ї міщан і був сином суднобудівника, робітника-клепальника Миколаївського Адміралтейства. У дитячі роки він навчався у Миколаївському технічному училищі (1900-1906 рр.), потім – в реальному училищі (1906-1909 рр.)

У 19 років Феодосій влаштувався у Єгипті землекопом у експедицію Говарда Картера, який згодом відкрив похоронний комплекс Тутанхамона.

Після «єгипетських канікул» він повернувся в Миколаїв, благополучно закінчив реальне училище і поїхав до Петербурга здобувати вищу освіту у військовій школі. Одночасно Камінський записується вільним слухачем Археологічного інституту – він остаточно укріпився в рішенні стати археологом.

Археолог влаштовується на роботу в Катеринославський музей, який очолював Дмитро Яворницький. Він безперервно подорожує, збирає фольклорні матеріали з історії українського кобзарства, бере участь у розкопках Херсонеса, потім під керівництвом археолога Бориса Фармаковського досліджує нижню ділянку стародавнього міста-держави Ольвії. Влітку 1914 року Феодосій Тимофійович отримує